ל) [שבת קו: ושם נסתן],נ) ולעיל כט.], ג) עירובין

מו:, ד) [לקמן לח: פסחים

האומר יברכוך טובים הרי זה

החותר ינרכוך טובים הרי זה דרך המינות הראותר על קן לפור וכו׳ וע"ש פירש"י ורבינו יונה וכן במה שפי׳ הרא"ש ודע שכקדר הזה נשנית ג"כ במשנה דמגילה כה. מכוון במשנה דמגילה כה. מכוון

ממשו. ז) מגילה כה.. ק) לחמו

לתנשן, ה' מנגים בהיה, של הקנק דף נד. [וש"נ], ש) [עירובין יג. מגילה שם מיר נט: זבחים יג. חולין מג: נדה ד: מה.], יל נדה טו: מגלה כה., ל) [ע"

תוס' מגילה כה. ותוס' נדה

מו:ן, ל) מגילה כה. וסוכה

נג:], מ) [ל"ל פירושא], (ג:], מ) [ל"ל פירושא], (ג) [דף יא:], מ) [דף מב:],

תורה אור השלם

ו. וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מָה וְיָ אֱלֹהֶיךְ שֹאֵל מִעִמָּךְ כִּיְ אִם

ייראה את יי לְלֶבֶת בְּכָל דְּרָכִיו וּלְאַהַבְּה אַתוֹ וְלָאֲבַר אָת יְיִ אֱלֹהֶיךְ בְּכָל לְבָבְךְ וּבְּכָל נַפְּשָׁךְ: דברים י יב מב א מיי׳ פ״ה מהל׳ בית הבחירה הל' א:

מג ב מיי׳ פ״ב מהלי תפלה הלכה יב סמג עשין יט ב. מד ג מיי׳ פ״ט מהל׳ תפלה הל' ז סמג שם וטור

לו"ח סיי קיג]: מה ד מיי שם הלכה ד סמג שם טוש"ע או"ח סימן קכא סעיף ב: בור ה מיי' פ"י מהלי מהלכות ברכות הלכה ג סמג עשין כז טוש"ע או״ח סימן רכב סעיף ג: מז ו מיי פייט מהלי מפלה הל׳ ז טוש"ע או"ח סימן

הכי ז פושיע מויים סיתן קיג סעיף ט: מח ז מיי פייה מהלי משובה הלי א: משובה הלי א: הלכה יא סמג עשין יח טוש"ע או"ח סי סא סעיף

רבינו ניסים

אמר ר' זירא נקוט דר' חייא בר אבא בידך דגמר שמעתתא מפומיה דרביה. איתא בפרק כיצד מברכין . על הפירות (דף לח) מה ענין . בנימיז בר יפת אצל ר' חייא בר אבא ר' חייא בר אבא בר אבא ר' חייא בר אבא דייק שמעתא מפומיה דרביה ר' חייא בר אבא כל ל' יומין הוה מהדר לתלמודיה קמיה דר' יוחנן רומ בוו יו קבייו די יותב רביה ואית דכוותה בפ'י כיסוי הדם (דף פו) דשחיטת חולין ובפ'י המביא אשם תולי דכריתות (דף כז): מודים מודים משתקין אותו. בתלמוד

ארץ ישראל מונו הפושבות הדבר ואמרו הדה דאיתמר בצבור אבל ביחיד תחנונים הם ובגמ׳ דמגילה (ירושלמי פרק ד הלכה י) אמרו ודכוותה אמו אמו שמע שמע:

רבינו חננאל איתמר רב יצחק בר אבודימי אמר משום רבי הלכה ואמרי לה מטין ר׳ יוחנן אמר מודין אתמר רב אסי אמר הלכה ר׳ חייא בר אבא אמר נראיז י ר' יוסי ב"ר חנינא אמר ר' יוסי ב"ר הנינא אמר מטין. פי', מאן דאמר מודין סבר דברי הכל הוא בלא חלוקה, מאן דאמר הלכה סבר פליגי ופסקו הלכה סבר פליגי ופסקו הלכה, מאן דאמר מטין סבר שיקול הדעת ולא הכריעו כאחד, מאן דאמר נראין סבר שקלו חכמים דבריהן ובררו שנראין דברי זה. דאמר דרמא א"ר יהודה דאמר רחבא א"ר יהודה הר הבית וכו'. פי', הוה מספקא ליה אי משום רב יהודה אי משום רבי יהודה, והיה מדקדק שלא יחליף השמות והיה שונה רבי, יאמר רבינו יחי לעד אינו ואמר רבינו יחד לעד הינו כן, אילו היה אומר רבי, לא היה אומר לא רב ולא ר', ואינה מלה כלל, ואינו אומר טעם ולא כבוד לו, יכד אמר יחי לעד. כי רחבה וראו הגאונים בזמן הזה שאין באותו דור ר' ואמרו כן. [סטיו כפול היה. פי', מעוקל]. מפני שמטיל קנאה במעשה בראשית. פי' ירושלמי ר' פנחס בשם ר׳ סימון מפני שקורא תגר

הנכתא מאי. המבדיל בתפלה לריך שיבדיל על הכוס או לא: ביום במקום ותתן לנו ולכשיגיע בין קדושת שבת לקדושת י"ט וכו' הבדלת טוב שחל להיום אחר השבם. שאין מתפללין אתה חונן: ה"ג הלכה מכלל דפליגי ולא פליגי והא פליגי רבנן אימר דפליגי רבנן בשאר ימום השנה כי"ע שחל להיום אחר השבם מי פליגי והא פליג ר"ע בתפלתו: על קן לפור יגיעו רחמיך. אנשים שהיו מראים עלמם

אטו כל השנה מי עבדינן כר"ע דהשתא נעביד וכו'. והכי מ פריך א"ל רבי זירא [ג] הלכה מכלל דפליגי בחמיה ופריך הגמרא ולא פליגי והא פליגי רבנן וכו': והא פליג ר' עקיבא. לומרה ברכה רביעית לעצמה ואצטריך למימר הלכה כר"א לאפוקי מדר"ע: אטו כל השנה כולה מי עבדינן כר"ע דהשתה נעביד כותיה. דהלטריך למימר הלכה כר"א: הלכה. מ"ד הלכה דרשינן לה בפרקין ומ"ד מטין מדרש לא דרשינן ברבים אבל אורויי מורינן ליחיד לעשות כר"ה בי"ט שחל להיות בא' בשבת ומ"ד נראין אורויי נמי לא מורינו ואי עביד לא מהדרינו עובדא: מודים. חכמים לר"א בי"ט שחל להיות אחר השבת: נקוט דר׳ חיים בר חבה בידך. שהוח מדקדק בלשון רבו וחובע בו סימנים שלא יתחלף לו נראין במטין או במודים: כרחבא. שהיה מדקדק בלשון רבו ואומר סטיו כפול היה ואע״פ שבלשון משנה קורהו אלטבא בפסחים 0 ובסוכהם על גב האלטבא הוא דקדק בלשון רבו ולא אמר אנטבא כפולה היתה. יש פותרין הא דרחבא מדאמר ר' יהודה דדייק ספיקי דרבוותיה אי מדרבי יהודה אי מדרב יהודה וקשיא לי בגוה טובא חדא דרחבא לא ראה רבי יהודה מימיו לא רבי יהודה ברבי אלעאי ולא ר' יהודה ש נשיאה ועוד כולהו אמוראי נמי דייקו לומר דבר בשם אומרו ועוד ליכא למימר מהא דדייק לישנא דשמעתה אלה ספיקי דרבוותה: סטיו כפול. אלטבאות זו לפנים מזו בהיקף עגול לישב שם: לא האי ידענא כו'. לא נראין ולא מודים ולא מטים: ותודיענו. לומר

אמר ליה רבינא לרבא הלכתא מאי אמר ליה כי קידוש מה קידוש אף על גב דמקדש בצלותא מקדש אכםא אף הבדלה גמי אע"ג דמבדיל בצלותא מבדיל אכסא: ר' אליעזר אומר בהודאה: ר' זירא הוה רכיב חמרא הוה קא שקיל ואזיל ר' חייא בר אבין בתריה אמר ליה ודאי דאמריתו משמיה דר' יוחנן הלכה כר' אליעזר ביום מוב שחל להיות אחר השבת אמר ליה מו אין יהלכה מכלל דפליגי ולא פליגי והא פליגי רבנן אימר דפליגי רבנן בשאר ימות השנה ביום מוב שחל להיות אחר השבת מי פליגי והא פליג ר' עקיבא יאטו כל השנה כולה מי עבדינן כר' עקיבא דהשתא ניקו ונעביד כוותיה כל השנה כולה מאי מעמא לא עבדינו כרבי עקיבא דתמני סרי תקון תשסרי לא תקון הכא נמי שב תקון תמני לא תקון אמר ליה לאו הלכה אתמר ∘אלא מטין אתמר [ב] ידאתמר ר' יצחק בר אבדימי אמר משום רבינו הלכה ואמרי לה ממין ר' יוחנן אמר מודים ור' חייא בר אבא אמר נראין אמר ר' זירא נקום דרבי חייא בר אבא ביד' דדייק וגמר שמעתא מפומא דמרה שפיר כרחבא דפומבדיתא דאמר רחבא ∘אמר ר' יהודה *הר הבית סטיו כפול היה והיה סטיו לפנים מסטיו אמר רב יוסף אנא לא האי ידענא ולא האי ידענא אלא מדרב ושמואל ידענא דתקינו לן מרגניתא בבבל יותודיענו ה' אלהינו את משפטי צדקך ותלמדנו לעשות חקי רצוגך ותנחילנו זמני ששון וחגי נדבה 🗗 ותורישנו

כמתכונים להעמיק בלשון תחנונים ואומרים רחום וחנון אתה ועל קן לפור יגיעו רחמיך שאמרת לשלח את האם או שאומר על טוב שאתה עושה לנו יזכר שמך או שאומר מודים מודים משתקין אותו: גבו' שמטיל קנאה. לומר על אלה חס ולא על שחר בריותיו: מדותיו. מלותיו. והוח לא לרחמים עשה אלא להטיל על ישראל חקי גזרותיו להודיע שהם עבדיו ושומרי מלוחיו וגזרות חהוחיו אף בדברים שיש לשטן ולעכו"ם להשיב עליהם ולומר מה לורך במלוה זו: ורבה נמי לחדודי לאביי הוא דבעי. שישיב לו מה שהשיב: אי לאו דאמרינהו משה. האל הגדול הגדור והנורא אשר לא ישא פנים ולא יקח שוחד (דברים י): וחקנינהו בתפלה. כשהתפלל עזרא על מעל הגולה בספר עזרא (נחמיה ט): הכל בידי שמים. כל הבא על האדם בידי הקב"ה הוא כגון ארוך קלר עני עשיר חכם שוטה לבן שחור הכל בידי שמים הוא אבל לדיק ורשע אינו בא על ידי שמים את זו מסר בידו של אדם ונתן לפניו שני דרכים והוא יבחר לו יראת שמים: מילחה מילחה וחני לה. כל תיבה ותיבה חוזר ושונה מגונה הוי שתוקי לא משתקינן ליה שאין זה דומה

למקבל עליו שתי מלכיות אלא

למתלולך. אמר פסוק שלם ותני ליה

משתקינן ליה דמחזי כשתי רשויות:

וקדשת את עמך ישראל בקדושתך יאמר וחתן לנו ה' אלהינו מועדים

לשמחה וכו' ומסיים מקדש ישראל והזמנים: בותבי' האומר.

2. והיה אמונת עתיך חסן 2. ישועת חָכְמַת וָדָעַת יִרְאַת

גליון הש"ם

גמ' אלא ממין אתמר. עיין תשובת דבר שמואל (סימן קיד): במתנר' האומר על קן

בפור. ע' זוה"ק פ' אמור על פסוק אדם ובחמה תושיע ה'. ובמדרא הדה

הגהות הגר"א

[א] גמ' (ל"ל לין) מל"מ: [ב] צ"ל ליתמר: [ג] רש"י ל"ה ה"ג כו' (א"ל ר' זירא) תא"מ: [ד] גמ' (ותנחילנו זמני ששון וחגי נדבה) תא"מ ונ"ב ברמב"ם ל"ג לה:

מוסף רש"י

ודאי דאמריתו. לשון שאלה הוא, אמת הוא ששמעתי שאתם אומרים דבר זה של מימה (כתובות פו.). דדייק . וגמר שמעתא מפומא דמרה. כשהשתועה מפוכזא דמרה. כשהשתועה יולאה מפי רבו מדקדק ואומר לרבו לשנותה פעם שניה ומבחין הימנו הן או לאו, כרחבא הימנו הן מו נמו, ברחבא דפומבדיתא. שהיה מדקדק בשמועתו לדעת מתו קיבלה (פסחים וב:). סטיר כפול היה. האילטבא סביב סביב מקפת ובתוך אומו הקף עוד אמר (פסחים יג: וכעיד: שם נב: וסוכה מה.). על שם נב: וסוכה מה., על קן צפור יגיעו רחמיך. לקן צפור יגיעו רחמיך. לטון הזה (בנ"ח: לטון על הוה) רחמיך מניעין על קן לפור כך חוס ורחס עלינו (מגילה בה.). ועל עלינו יוכר שמך. על שמר. על עלינו יוכר שמך. על פעמים מודים כשהוא כורע

קדושת שבת וכבוד מועד וחגיגת הרגל בין קדושת שבת לקדושת יום מוב הבדלת ואת יום השביעי מששת ימי המעשה קדשת הבדלת וקדשת את עמך ישראל בקדושתך ותתן לנו וכו': כותני ייסהאומר ייעל קן צפור ייעו רחמיך ועל מוב יזכר שמך ימודים מודים משתקין אותן: גמ' בשלמא ייעו רחמיך ועל מוב יזכר שמך ימודים מודים משתקין אותן: גמ' בשלמא

מודים מודים משתקין אותו משום דמיחזי כשתי רשויות ועל מוב יזכר שמך נמי משמע על המובה ולא על הרעה ייותנן יחייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על המובה אלא על קן צפור יגיעו רחְמיך מ"ט פליגי בה תרי אמוראי במערבא רבי יוסי בר אבין ורבי יוסי בר זבידא חד אמר מפני שמטיל קנאה במעשה בראשית וחד אמר מפני שעושה מדותיו של הקדוש ברוך הוא רחמים ואינו אלא גזרות ההוא דנחית קמיה דרבה ואמר אתה חסת על קן צפור אתה חום ורחם עלינו אמר רבה כמה ידע האי צורבא מרבגן לרצויי למריה א"ל אביי והא משתקין אותו תגן ∞ורבה גמי לחדודי לאביי הוא דבעי ההוא דנחית קמיה דר' חנינא יאמר האל הגדול הגבור והנורא והאדיר והעזוז והיראוי החזק והאמיץ והודאי והנכבד המתין לו עד דסיים כי סיים א"ל סיימתינהו לכולהו שבחי דמרך למה לי כולי האי אנן הני תלת דאמרינן אי לאו דאמרינהו משה רבינו באורייתא ואתו אנשי כנסת הגדולה ותקנינהו בתפלה לא הויגן יכולין למימר להו ואת אמרת כולי האי ואזלת משל למלך בשר ודם שהיו לו אלף אלפים דינרי זהב והיו מקל'םין אותו בשל כסף והלא גנאי הוא לו: ואמר ירבי חנינא יהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים שנאמר יועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה אמו יראת שמים מילתא זומרתא היא והא"ר חנינא משום ר' שמעון בן יוחי אין לו להקב"ה בבית גנזיו אלא אוצר של יראת שמים שנאמר ביראת ה' היא מוצרו אין לגבי משה מילתא זומרתא היא דאמר ר' חנינא משל לאדם שמבקשים ממנו כלי גדול ויש לו דומה עליו ככלי קטן קטן ואין לו דומה עליו ככלי גדול: מודים מודים משתקין אותו: אמר ר' יזירא -כל האומר שמע שמע כאומר מודים מודים דמי מיתיבי הקורא את שמע וכופלה הרי זה מגונה מגונה הוא דהוי שתוקי לא משתקינן ליה לא קשיא הא דאמר מילתא מילתא ותני לה והא דאמר פסוקא פסוקא ותני ליה אמר ליה רב פפא לאביי ודילמא מעיקרא לא כוון דעתיה ולבסוף כוון דעתיה אמר ליה

חברותא מלך חוץ שנה של היים ביין מי בהידעה מלך חוץ שנו (בדה שוז) מות היים ביין מי בהידעה מקורה בידי אדם שיהא הוא עצמו מכין לבו לכך, אע"ג שהיכולת בידו להכין לבבנו אליו דכתיב (ירמיה ימ) הנה כחומר ביד היוצר כן אתם בידי בית ישראל, ואומר (יחוקאל לו) והסורותי את לב כאבן מכשרכם (תבירה שש). כי אם ליראה. זה לבדו הוא שואל ממך לפי שהכל בידו וזה בידך (נדה שש).

י כי הוק שבע בקור אומה. על מדותיו של הקב"ה. [הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים שנאמר ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך וגו'. וכי שואל אדם דבר שאינו ברשותו אלא מיכן ראיה שיראת שמים בידו של אדם היא]. והא דאמר פסוקא פסוקא ותני לה. פסוקא פסוקא אין משתקין אותו מיהו מגונה הוי.